

6. РЕЧЕВИ СИТУАЦИИ, КОИТО ПОДТИКВАТ УЧЕНИЦИТЕ БИЛИНГВИ ДА ГОВОРЯТ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

В методическата литература ситуациите на речевото общуване се делят на *естествени* и *въображаеми*.

Често личните преживявания на децата в училище и извън него се използват за създаване на ситуация на речево общуване. Това е повод за създаване на устна свързана реч, най-често монолог.

Социалният опит се използва широко за нуждите на учебно-възпитателната работа. При подготовката за празник или рожден ден учениците се подтикват към проучване и събиране на сведения за смисъла и съдържанието на дадения повод. Децата се въвлечат в активна и разнообразна по характер дейност, за да се обмислят и подготвят литературно-музикалната програма и цялото тържество. При такава организация има възможност да се обогатява активният речник на децата, да се разяснява лексикалното значение на много нови думи, както и да се съставят кратки, книжовно правилни текстове. Постепенно самочувствието на първокласниците нараства и те имат смелост за самостоятелни устни контакти. В първите дни на учебната година желаещите да разкажат за себе си или по картинки от приказки са около 5–6 деца. През буквения период този брой постепенно расте и в края на учебната година всички ученици разказват с желание. За това у учениците е изграден критерий, по който оценяват устните изложения на съучениците си, забелязват пропуските и успешно коригират грешките им. Децата се подтикват да създават диалози между герои от приказки, между предмети или животни, без да разговарят хаотично помежду си. Диалогът умело се ръководи от учителя. Целта е учениците да получават знания и за двата вида реч – диалогичната и монологичната, за видовете изречения, с които питат (въпросителни) и с които отговарят (съобщителни и подбудителни). Пример:

Предлага се на децата да се вживеят в ролята на *домати* или на *зелки*.

Задачата е: Ако сте *домати* или *зелки*, за какво бихте разговаряли на рафта в зеленчуковия магазин, за да привлечете вниманието на купувачите или за да се сприятелите?